

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна / заочна	Навчальний рік/семестр	2024-2025 / V семестр
-----------------------------	-----------------	-----------------------	-----------------------	-------------------------------	------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Технологічна освітня галузь з методикою навчання
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти
Освітня програма	013 Початкова освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 5 (150 годин) Лекції: 30 / 10 Практичні (семінарські) заняття: 30 /- Лабораторні заняття: – Самостійна робота: 90 / 140
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Тягур Василь Михайлович , кандидат пед. наук, доцент tyahur.laszlo@kmf.org.ua Габода Єва Бейлівна , старший викладач gaboda.eva@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Педагогічні технології в початковій школі; Українська мова за професійним спрямуванням; Методика навчання природничої освітньої галузі; Методика навчання математичної освітньої галузі; Сучасні інформаційні технології в освіті; Образотворче мистецтво з методикою викладання.
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	Анотація дисципліни Розвиток освіти України ставить перед закладами вищої освіти ряд важливих завдань і зумовлює певні зміни в організації та змісті праці вчителя, пошуки новітніх технологій навчання, що у свою чергу висуває нові вимоги до фахової підготовки вчителів початкової школи. Курс «Технологічна освітня галузь з методикою навчання» має чітку професійну спрямованість і покликаний забезпечити високий теоретичний та практичний рівень знань здобувачів з основ дизайну і технологій у початкових класах, що забезпечать майбутнім учителям самостійність у роботі, сприятиме вихованню інтересу до творчої педагогічної діяльності. <i>Мета дисципліни</i> Мета вивчення нормативної навчальної дисципліни «Технологічна освітня галузь з методикою навчання» – формування у здобувачів вищої освіти навичок оволодіння

сукупністю знань про матеріали їх властивості технологію виробництва та обробки і умінь у галузі технології, у предметно-перетворювальній, конструкторській, конструктивно-художній та дизайнерській діяльності на основі навичок самостійного планування послідовності трудових технологічних дій, створення компетентнісної бази для застосовування отриманих знань у практиці Нової української школи, що забезпечить успішне опанування учнями технологій основної школи та здобуття основ професійної освіти з метою підготовки до вибору майбутньої професії.

Завдання курсу:

- розкрити психолого-педагогічні основи методики навчання молодших школярів технологіям;
- ознайомити студентів з сучасними програмами і навчальними посібниками з навчання технологіям молодших школярів;
- ознайомити студентів з сучасними вимогами до уроків технології;
- дати студентам знання основних принципів, методів і прийомів навчально-виховної роботи з молодшими школярами на уроках трудового навчання в процесі гурткової роботи;
- сприяти розвитку художньо-творчих особливостей студентів і дати їм необхідні практичні знання, вміння та навички для виконання творчих робіт з молодшими школярами;
- сприяти формуванню педагогічних здібностей студентів і дати їм необхідні знання, уміння і навички для успішної педагогічної діяльності (знання структури уроку трудового навчання, вміння складати плани-конспекти уроків, виконання наочних посібників та інших дидактичних матеріалів);
- сприяти формуванню творчого підходу до навчального процесу, спрямованого на підвищення його ефективності;
- навчити основним формам та методам виготовлення різних творчих навчальних виробів та навчально-наочних посібників;
- сформулювати уявлення про гармонійну єдність світу і про місце в ньому людини з її штучно створюваним предметним середовищем;
- удосконалювати практичні навички, розвиток руки, окоміру та інших якостей особистості при використанні різних прийомів трудового навчання;
- збагатити і уточнити словниковий запас, уміння застосовувати основні терміни і поняття, що вводяться на уроках праці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни *студент повинен знати:*

- різні підходи до організації навчання технологіям в історії розвитку педагогічної науки і практики;
- психологічні і дидактичні основи предметно-практичної діяльності і представляти її роль в загальному розвитку особистості дитини молодшого шкільного віку;
- психологічні особливості розвитку дітей молодшого шкільного віку; - основи технологічної культури;
- основи художньої творчості;

	- основи художнього конструювання; - основи різних навчальних дисциплін: математики (геометрії), української мови, образотворчого мистецтва, креслення, світової художньої культури, історії, різних фізичних процесів і явищ навколишнього світу; - особливості різних програм з трудового навчання для початкової школи; - методику підготовки і проведення уроків технологій в початкових класах; - предметний зміст курсу «Технологічна освітня галузь з методикою навчання» в початкових класах як засобу розвитку творчо активної особистості школяра; - методику організації позакласної роботи з молодшими школярами з навчання й виховання технологіям; - правила техніки безпеки; - технологію обробки різних матеріалів; - основи формоутворення і композиції в художньому конструюванні; <i>Студент повинен вміти:</i> - проектувати, планувати і здійснювати цілісний педагогічний процес на основі аналізу і оцінки досягнутого рівня розвитку, освіченості та вихованості дітей; - організовувати методично обґрунтований педагогічний процес формування знань, умінь і навичок з трудового навчання і виховання; - розвивати і активізувати інтелектуальну діяльність та індивідуальні здібності дітей; - користуватися технічними засобами та комп'ютерними технологіями; - створювати і підтримувати мікроклімат, що сприяє досягненню завдань навчання, виховання і розвитку особистості; - розробляти структуру уроку праці; - самостійно вибирати методи, форми та засоби навчання для конкретних уроків праці; - організовувати освоєння учнями надбань культури та мистецтва; - визначати ступінь і глибину засвоєння молодшими школярами програмового матеріалу, виявляти їх індивідуальні особливості; - відбирати оптимальні прийоми навчання і виховання, що забезпечують ефективну навчальну діяльність, активність, творчу самостійність, пізнавальний інтерес учнів; - організовувати індивідуальну діяльність і творчу взаємодію молодших школярів на уроці, формувати в них навички культурної поведінки і гуманні взаємини; - включати молодших школярів в посильну суспільно корисну працю, формувати культуру взаємодії з навколишнім природним середовищем, гігієнічну культуру, культуру ставлення до власного здоров'я; - аналізувати зміст програм і підручників, вносити зміни в зміст досліджуваного матеріалу, добирати й розробляти дидактичний матеріал;
--	--

- аналізувати та оцінювати результати власної педагогічної діяльності та вносити необхідні корективи;
- втілити ідею, творчий задум власної роботи і роботи дітей;
- складати різні композиції, враховувати побудови композиції, оцінювати образність і виразність роботи учнів початкових класів;
- оцінювати правильність зображення, грамотність передачі пропорцій зображуваного предмета або композиції; володіти навичками:
- усіма практичними вміннями і технологіями, яким будуть навчатися діти молодшого шкільного віку;
- необхідними навичками використання різних матеріалів і інструментів у творчих роботах на уроках праці;
- прийомами активізації творчих здібностей молодших школярів на уроках трудового навчання; - системою знань про основні якості творчого мислення і способи їх діагностики у молодших школярів;
- всілякими практичними прийомами художньої діяльності;
- методами організації диференційованого підходу до навчання та виховання дітей у системі художньо-конструкторської діяльності;
- володіти системою умінь формування у молодших школярів цілісного уявлення про навколишній світ, загальнолюдських моральних цінностях, природних явищах і суспільних процесах.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути **сформовані компетентності:**

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі педагогічної освіти в професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів початкового навчання, педагогічної роботи та вирізняється нез'ясованістю умов і вимог.

Загальні компетентності.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-9 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової

освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання

ПР-01 Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-05 Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формульовального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13 Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-17 Знати основні запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосувати їх в професійній діяльності.

Основні теми дисципліни:

Тема 1. Зміст і завдання предмету «Технології з методикою навчання» у навчанні молодших школярів.

Тема 2. Науково-методичний аналіз Державного стандарту загальної середньої освіти, Програм та підручників з «Технології (Дизайн і технології (інтегрований курс технологічної освітньої галузі)» для навчання учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів

Тема 3. Підготовка вчителя до уроку технології. Технологічна компетентність майбутніх учителів початкової школи.

Тема 4. Методичні розробки календарно-тематичного плану уроку, позакласного заняття з галузі технології за календарно-тематичним планом

Тема 5. Методика вивчення елементів графічної грамоти

Тема 6. Методика обробки паперу і картону. Конструювання виробів з паперу і картону.

Тема 7. Конструювання, проєктування і виготовлення виробів з текстильних матеріалів.

Тема 8. Художні вироби з природних матеріалів. Технології їх виготовлення.

Тема 9. Конструювання виробів з різних матеріалів. Технологічні процеси при виготовленні виробів з різних матеріалів.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
Тема 4. Методичні розробки календарно-тематичного	5	Кількість балів за роботу залежить від дотримання таких вимог:

плану уроку, позакласного заняття з галузі технології за календарно-тематичним планом Розробка календарно-тематичного плану уроку (за вибором здобувача відповідно до програми)		своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.
Тема 5. Методика вивчення елементів графічної грамоти Виконання креслень виробів (відповідно до програми та визначених завдань)	5	Кількість балів за роботу залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.
Тема 9. Конструювання виробів з різних матеріалів. Технологічні процеси при виготовленні виробів з різних матеріалів. Розробка та проектування виробу з різних матеріалів (за вибором здобувача)	5	Кількість балів за роботу залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Навчальні досягнення здобувачів освіти із дисципліни «Технологічна освітня галузь з методикою навчання» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності Оцінка ECTS		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Реалізація системи контролю передбачає оцінювання балами навчальної успішності студентів за технологією поточного модульного та підсумкового контролю: - виконання домашніх завдань (15 балів); - аналіз опрацьованих першоджерел (5 балів); - оцінка продуктів праці студентів (20 балів); - тестування; - оцінка навчальних проєктів (5 балів); - експрес-контроль підготовки студентів до занять; - підсумковий зріз, аналіз навчальних досягнень (15 балів). Семестр закінчується звітом, та семестр закінчується екзаменом. Звіт та екзамен максимально оцінюються в 40-40 балів. Підсумкові модульні роботи (підсумковий зріз) оцінюються по 5 балів кожна. Детальне опрацювання та викладення тем практичних занять оцінюється по 5 балів. 15-20 балів можна набрати, підготувавши індивідуальні практичні завдання та посилаючись на них. Загалом – 100 балів. До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані реферативні роботи, і накопили 60 балів на протязі одного семестру. У процесі оцінювання навчальних досягнень з курсу «Технологічна освітня галузь з методикою навчання» застосовуються такі методи: - методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; - методи письмового контролю: письмове тестування, модульна контрольна робота, реферат, есе; - методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз; - екзамен. <i>Політика щодо академічної доброчесності.</i> Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ Методичне забезпечення - підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання; - плани-конспекти лекцій, практичних занять;			

	- індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи слухачів; - мультимедійні презентації до навчальних занять; навчальні відеофільми, відеофрагменти уроків, виховних заходів у закладах освіти; - комп'ютер, проектор, презентація Power-point, навчальні фільми, ілюстративний матеріал; - освітні програми; - інструменти, матеріали, пристрої та приладдя для практичних занять; - спеціально обладнаний клас: заняття проводяться в спеціальному класі (згідно з розкладом); - інструменти та матеріали для практичної роботи відповідно до вимог даного уроку.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	Нормативно-правова база (Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, листи Міністерства освіти і науки України) Основна література: 1. Андрусенко І. В., Котелянець Н. В., Агєєва О. В. Робочий зошит «Я досліджую світ»: кейсбук до інтегрованого курсу для 1 кл. закл. загальн. серед. освіти. К. : Грамота, 2018. 48 с. 2. Бровченко А. В. «Я досліджую світ»: альбом: (технологічна освітня галузь) для 1 кл. закл. загальн. серед. освіти. Київ : Генеза, 2018. 64 с. 3. Будна Н. О. Альбом з Технологій до всіх підручників. НУШ 1 клас. Тернопіль : Богдан, 2020. 64 с. 4. Веремійчик І. М. Методика трудового навчання в початковій школі. Навч. посіб. Тернопіль: Мальва-ООО, 2009. 276 с. 5. Веремійчик І. М. Трудове навчання “Початкова школа “№2/2003 6. Веремійчик І. М. Трудове навчання і художня праця як основа політехнічної творчості “Початкова школа “№4/2004 7. Гуцан Л. Автентична основа трудового виховання молодших школярів “Початкова школа “№7/2004 8. Дизайн і технології. 1 клас: навчально-методичний посібник для вчителя /Т.С. Мачача, Т. В. Стрижова, С. А. Собецька, Н. М. Оголюк. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2018. 64 с. 9. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л.Б.Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с. 10. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с. 11. Івершинь А. Г. Основи дизайну та художня праця. Навчально-методичний посібник. Одеса: Південно-український національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, 2022. 203 с. 12. Жаркова І. Календарне планування (відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О. Я. Савчено)

- 1 клас (II семестр). Тернопіль : Підручники і посібники, 2019. 80 с.
13. Зінюк І. С. Технології та дизайн на основі LEGO. Зошити (НУШ) 1 клас. Київ: Освіта, 2020. 80 с.
 14. Кононюк А. Умійко. Альбом-посібник з Дизайну та технологій до підручника Бібик Н. НУШ 1 клас. Тернопіль : Підручники і посібники, 2019. 80 с.
 15. Мачача Т. С. Дизайн і технології. 1 клас. Навчальний посібник-альбом. К. : Освіта, 2019. 96 с.
 16. Назаренко А. А., Хорунжий В. І. Умілі ручки. 1 клас. Дизайн і технології. Я досліджую світ. Тернопіль: Ранок, 2018. 80 с
 17. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO®» / О. Ю. Рома, В. Ю. Близнюк, О. П. Борук. The LEGO® Foundation, 2016. 140 с. [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nvinternat.org.ua/wpcontent/uploads/2017/10/%D0%9B%D0%95%D0%93%D0%9E.Pdf>
 18. Тименко В.П. Денисенко Л. Трудове навчання “Початкова школа “№2/2003
 19. Тименко В.П. Художня праця “Початкова школа”№1-2/2003
 20. Федорова Л. Г. Методика трудового навчання з практикумом. Методичні рекомендації. Кривий Ріг, 2016. 100 с.
 21. Хорунжий В. І. Альбом з дизайну і технологій до всіх підручників. 1 клас. Тернопіль : Богдан, 2020. 56 с.
 22. Цзя Яочен. Творчий потенціал фахівців з графічного дизайну: реалії та перспективи. Центр навчальної літератури. 2019. 230 с
 23. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник /Упорядник О. Рома. The LEGO® Foundation, 2018. 32 с. [електронний ресурс]. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1p_bXg02RurCcWcPdmcohUhdpbOV54VRb/view
 22. Bertényi – dr. Német Ferenc – Szilágyi Béla (1995): Technika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.
 23. B. Werstroch Ilona (1989): Ügyes kezek I-II. Tankönyvkiadó, Bp.
 24. D. Nanszák Tímea (szerk. 2000): Játékszertár. Tóth Könyvkereskedés és Kiadó KFT, Debrecen
 - Gajdos László – Vas Miklós: A technika tanítása I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990.
 23. Kálovics Magda (1977): Ötlettár kézimunkázó kicsiknek, nagyoknak. Tankönyvkiadó, Bp.
 24. Kővári Istvánné (2001): Technika életvitel kézikönyv. 1-2. osztály tanítói számára. Apáczai Kiadó,Bp.
 25. Lénárd Gábor: Természet – játék – tapasztalat. Magyar Néprajz VII. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp. 1990
 26. Marék Veronika (1982): Jó játék a papír, filc. Móra Könyvkiadó, Bp.
 27. Mikulka Ferenc (2002): Színes ötletek – sorozat: „Csomózott karkötők”. Cser Kiadó, Bp.

28. Szandi Györgyné (1992): Ötlettár kézügyesség fejlesztéséhez. Pauz Kiadó, Celldömölk
 29. Szabó Béláné (2001): Színes ötletek – sorozat: „Csuhe babák” Cser Kiadó, Bp.
 30. Szóda Ferenc (1995): Technika tantárgypedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.
- Допоміжна:**
1. Концепція «Нова українська школа» (2016 р.) /Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти / Міністерство освіти і науки України. – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainskashkola-compressed.pdf>.
 2. Концепція розвитку педагогічної освіти (2018 р.) / Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyirozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
 3. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій [електронний ресурс]. - Режим доступу до документа: <http://www.info-library.com.ua/bookstext-6601.html>
 6. Balla Sándor, Dr. Bán Krisztián, Dr. Lovas Andtal, Szabó Attila. Anyagismeret. Bödők Zsigmond: Magyar feltatálók a közlekedés történetében. <http://mek.oszk.hu/08500/08547/08547.pdf>
 4. Dr. Géczi Laskai Judit: Kézművesség. A technika és életvitel tantárgy kiegészítő jegyzete. ELTE TÓK, Bp. 2015. http://tamop2014.tok.elte.hu/dok/szakmai_anyagok/tp_modszertani_anyagok/Geczi_Laskai_Judit_2015_Kezmuvesseg.pdf
 5. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів для 1-4 класів (Міністерство освіти і науки України, http://old.mon.gov.ua/images/files/navchalni_programu/2012/ukr/11_trudove.pdf
 6. Аналіз програми з трудового навчання 1-4 класів <http://www.startpedahohika.com/sotems-1459-1.html>